

Pirkanmaan hyvinvointialue
PL 272, 33101 Tampere
kari.alanko@pirha.fi

Lausunto
12.03.2024

Viite: VN/12444/2022

Pirkanmaan pelastuslaitoksen lausunto ohjeluonnoksesta pelastustoimen työskentelyyn tiealueella

Pirkanmaan pelastuslaitos kiittää mahdollisuudesta lausua ja toteaa ohjeluonnoksesta seuraavaa:

Kohta 5.2 sivu 19 (liitteessä sivu 23) sanotaan, että pelastustoimen työntekijällä tulisi olla Väylän Tieturva 1 tai vastaava koulutus ja liikenteenohjaajilla lisäksi Väylän liikenteenohjaajan koulutus. Tällä hetkellä pää- tai sivutoiminen henkilöstö ei käy Tieturva 1 -kurssia tai mitään muutakaan liikenteenohjauskurssia, ainakaan määrävälein, ellei ole käynyt juuri sopimuspalokuntien pelastustoiminnan peruskurssia (osa 1), johon se sisältyy. Tieturva 1 on voimassa 5 vuotta. Sen voi käydä itsenäisesti ilmaiseksi verkossa. Tämän ohjeen tavoite on, että jatkossa kaikilla pelastusalan henkilöillä olisi nämä kurssit käytyinä. Tai että vastaavat koulutukset järjestetään omana toteutuksena.

Koulutusvaade on iso, kun pää- ja sivutoiminen + hybridissä työskentelevät käyvät koulutuksen itsenäisesti läpi eikä esim. ryhmäluennolla tms..

Kohdan 5.2 vaatimukset tulevat mielestämme Väyläviraston asettamina eli vaatimus taitaa joka tapauksessa tulla tiealueella työskentelyyn, vaikka se ei ohjeessa suoraan olisikaan

Kohta 5.3. sivu 20 (liitteen sivu 24) syventää osaamisvaatimuksia. Sen mukaan jokaisella tulisi olla osaamispäiväkirja tmv., jonka avulla osoitetaan riittävä osaaminen. Liitteessä 1 määritellään vaadittava tiedollinen, taidollinen ja asenteellinen osaaminen. Sen osoittamiseen on aikaa 3 vuotta. Tästä tulee mieleen viime syksynä julkaistu pelastussukellusohje. Annetaan lista osaamisvaatimuksia ja tietty aika, jossa ne tulee hankkia/ylläpitää. Varmasti hyvää asiaa, mutta tähän on syytä varautua, mikäli tätäkin ohjetta aletaan tarkasti noudattamaan.

Sitten pakollinen lillukanvarsikommentti: Kuvassa 8 ohjeen sivulla 30 kuvataan periaatteet ryhmittymisestä moottoriteillä. Moottoritie on kuvassa kolmekaista, mutta ei Suomessa sellaisia teitä juuri ole. Ryhmittäminen on oikeasti haastavampaa ja tiivimpää, kun toimitaan kahdella eikä kolmella kaistalla.

Kohta 7.1 Onnettomuuspaikalle saavuttaessa viranomaisten tulee käyttää hälytysvaloja ja ääntä. Tämä mahdollistaa turvallisen hälytysajon ja herättää tienkäyttäjissä huomion edessä olevasta onnettomuudesta. (aika ehdottomasti kirjoitettu, kun osa tehtävistä kuitenkin on C tai D kiireellisyyttä eli kiireettömiä.

Yllä olevat lähinnä huomioiksi lisääntyneet koulutusvaade ja jos hidastemattojen käyttö yleistyy niin pitää liikennemerkit ja liikenteen hidastaminen huomioida myös kalustohankinnoissa ja koulutuksessa.

Ohjeen sivu 32 kohta 7.3.1 sanoo, että liikenteenohjaajan on TLL 65 § mukaan oltava täysi-ikäinen, tehtävään suostumuksen antanut **ajokortin** omaava henkilö. TLL ei kyllä puhu mitään ajokortista. Mielestäni on turha alkaa vaatia ajokorttia liikenteenohjaajalta, jos laki ei sitä edellytä. Sopimuspalokuntien henkilöstössä voi hyvinkin olla väkeä, jolla ei ole ajokorttia, mutta ovat silti hälytysosastossa.

Hidastematto sivu 26 ja 27, hidastematto pitää merkitä ennakkomerkillä A:10 töyssyjä ja liikennevirran nopeus on rajoitettava 30 km/h.

Kohta 8.1 Johtovastuu yhteisellä työpaikalla:

”Työturvallisuuslain (738/2002) 49 § mukaan yhteinen työpaikka on sellainen, jossa yksi työnantaja käyttää pääasiallista määräysvaltaa, ja jolla samanaikaisesti tai peräkkäin toimii useampi kuin yksi työnantaja tai korvausta vastaan työskentelevä itsenäinen työnsuorittaja siten, että työ voi vaikuttaa toisten työntekijöiden turvallisuuteen tai terveyteen. Tällöin on työnantajien ja itsenäisten työnsuorittajien työn ja toiminnan luonne huomioon ottaen kunkin osaltaan ja riittävällä keskinäisellä yhteistoiminnalla ja tiedottamisella huolehdittava siitä, että

heidän toimintansa ei vaaranna työntekijöiden turvallisuutta ja terveyttä. Tiealueella tilanteessa toimii usein eri viranomaisten toimijoita, jonka vuoksi yleisjohtovastuussa toimivan viranomaisen on huolehdittava myös työturvallisuuslaissa kuvattujen yhteisellä työpaikalla edellytettävien vaatimusten täyttymisestä.

Pääasiallista määräys- ja johtovastuuta käyttävällä on aina huolehtimisvelvollisuus ja työturvallisuusvastuu työmaan yleisistä turvallisuusasioista. Lainsäädäntömme velvoittaa huolehtimaan kaikissa olosuhteissa siitä, ettei työstä aiheudu vaaraa kenenkään työmaalla työskentelevän tai työn vaikutuspiirissä olevan terveydelle tai turvallisuudelle. Työturvallisuuden toteutuminen edellyttää kaikkien työmaalla työskentelevien johtamista, yhteistoimintaa ja sitoutumista työturvallisuuteen. Kokonaisuuden hallinnan kannalta on tärkeää huolehtia myös mahdollisten sivu- ja aliurakoitsijoiden turvallisuudesta ja perehdytyksestä. Lisäksi on huomioitava, että jokaisen työmaalla toimivan sivu- ja aliurakoitsijan työtä johdetaan ja valvotaan. Johtamista ja valvontaa varten on tarpeen nimetä siihen pätevä ja vastuunalainen henkilö esimerkiksi pelastusryhmän johtaja, joka vastaa kyseisen työsuorituksen toteuttavien työntekijöiden työturvallisuudesta.”

Työturvallisuuslain käsite ”yhteinen työpaikka” ei sovellu määrittelyksi onnettomuuskohteesta. Määrittelyn mukaan ”yhteisellä työpaikalla työskentelee samanaikaisesti eri työnantajien työntekijöitä tai itsenäisiä työnsuorittajia alihankintasuhteessa, ja palveluita tilaava, pääasiallista määräysvaltaa käyttävä työnantaja, huolehtii siitä, että ulkopuolisen työnantajien työntekijät saavat riittävät tiedot työpaikan haitta- ja vaaratekijöistä.” Tämä määritelmä toisi pelastusviranomaiselle erittäin raskaan veloitteen ja vastuut huolehtia eri toimijoiden työturvallisuudesta, joka ei ole käytännössä mahdollista, varsinkin huomioiden eri toimijoiden omat ohjeet ja johtosuhteet työturvallisuusasioissa.

Kuvaus ei myöskään sovi onnettomuuspaikalla tapahtuvaan pelastustyöhön ja sen johtamiseen, missä tilannekuva on monesti epäselvä, ja kaikista mahdollisista tilanteeseen liittyvistä vaaratekijöistä ei aina ole mahdollista saada todellista tietoa tapahtuman aikana, jolloin edellä mainittua veloitetta ei pelastusviranomaisen välttämättä pysty edes toteuttamaan. Määrittely ei myöskään tunnista tilannetta, jossa johtovastuu siirtyy esim. pelastusviranomaiselta poliisille; miten tällöin toteutuisi yhteisen työpaikan edellytykset ja vaateet?